

Інна Вікторівна Ярошенко,

музичний керівник,
ЗДО «Ромашка» Глевахівської селищної ради,
аспірантка Інституту обдарованої дитини НАПН України,
м. Київ, Україна

 <https://orcid.org/0000-0002-3510-3806>

УДК 378.937:378.018

DOI: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2024-3\(94\)-62-68](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2024-3(94)-62-68)

РОЗВИТОК ПОЧУТТЯ РИТМУ В МУЗИЧНО ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У статті розглянуто головні проблеми та можливості розвитку почуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку в умовах дистанційного навчання. Значну увагу приділено особливостям синхронного та асинхронного форматів навчання, зокрема тому, як вони впливають на розвиток музикальних здібностей і творчого потенціалу дітей. Стаття містить конкретні практичні рекомендації для педагогів і батьків, які сприятимуть ефективному розвитку почуття ритму. Також запропоновано ознайомитися з інтерактивною вправою, що спрямована на розвиток музичних навичок у дітей в умовах цифрового освітнього середовища.

Ключові слова: дистанційне навчання; безпечне освітнє середовище; музично обдаровані діти; почуття ритму; синхронне навчання; асинхронне навчання; цифрове навчання; музикальні здібності; інтерактивні вправи; творчий потенціал; мотивація дітей; слухове сприйняття; координація рухів; цифрові ресурси в освіті; музичне навчання онлайн.

24 лютого 2022 р. навіки залишиться в історії України як день, що радикально змінив життя кожного українця. Це був момент, який розділив наше існування на «до» і «після», назавжди залишивши відбиток на колективній свідомості нашої нації. Початок повномасштабної агресії з боку російської федерації проти України призвів до глибоких трансформацій у всіх сферах нашого життя, зокрема й в освіті. Війна принесла з собою непередбачувані труднощі, змусивши нас адаптуватися до нових реалій, де виживання та безпека стали пріоритетом. Серед усіх випробувань, які випали на долю української освіти, особливо важливим завданням стало збереження безперервності освітнього процесу, що забезпечується в умовах війни переважно через дистанційне навчання [1].

Ця нова освітня реальність стала викликом не лише для системи освіти загалом, а й для кожного педагога, учнів та їхніх батьків. Перед нами постало найважливіше завдання – створити безпечне освітнє середовище для дітей, зберегти їхнє фізичне, психічне та духовне здоров'я, попри всі зовнішні негаразди. Водночас важливо не втрачати фокус на розвитку талантів дітей, зокрема музикальних здібностей, навіть у таких складних умовах. Не стала винятком і система дошкільної освіти.

Музично обдаровані діти старшого дошкільного віку, як відомо, відрізняються надзвичайною чутливістю, тонким емоційним сприйняттям і високою вразливістю. Їхня психіка зазвичай набагато складніша і витонченіша, ніж у їхніх однолітків, що потребує особливого підходу з боку дорослих. Ці діти живуть у світі звуків, гармонії та ритму, і будь-які зміни у звичному середовищі можуть суттєво вплинути на їхній емоційний стан. На перший погляд здається, що дистанційне навчання може лише підсилити їхню вразливість і почуття самотності. Проте при правильній організації освітнього процесу, з використанням сучасних технологій та адаптивних методик, дистанційне навчання може не лише компенсувати ці ризики, а й відкрити нові горизонти для розвитку музикальних здібностей.

Дистанційне навчання надає унікальні можливості для творчого підходу в навчанні музично обдарованих дітей. Завдяки сучасним цифровим платформам, педагоги можуть створювати індивідуалізовані програми навчання, які враховують не лише вікові та психоемоційні особливості дитини, а й специфіку її музичної обдарованості. Вони можуть пропонувати інтерактивні завдання, що стимулюють творчий потенціал дітей, розвивають їхню уяву, пам'ять і, що найголовніше, почуття ритму.

Музично обдаровані діти, попри свою чутливість, мають значний потенціал для самовираження та творчого розвитку. Вони надзвичайно допитливі, володіють чудовою пам'яттю та здатні зосереджуватися на виконанні складних завдань, особливо якщо ці завдання є творчими та цікавими. Вони належать до покоління Альфа – дітей, які зростають у цифрову епоху, де технології є невіддільною частиною їхнього життя. Тому для них дистанційне навчання є не лише прийнятним, а й необхідним інструментом, що дає змогу гармонійно поєднувати традиційні методики музичної освіти з новітніми цифровими ресурсами.

Таким чином, попри всі виклики, які постають перед нами в цей непростий час, важливо пам'ятати, що правильно організоване дистанційне навчання може стати потужним засобом розвитку музикальних здібностей у старшому дошкільному віці. Застосовуючи інноваційні методи та індивідуальний підхід, ми можемо забезпечити не лише збереження, а й розвиток творчого потенціалу музично обдарованих дітей навіть у найскладніших умовах.

Музично обдаровані діти старшого дошкільного віку є особливою категорією вихованців закладів дошкільної освіти, які володіють унікальними здібностями та потребами, що вимагають спеціального підходу в навчанні. Ці діти мають високу чутливість до музичних стимулів, тонке відчуття ритму, розвинену слухову пам'ять і яскраву уяву. Їхній світ наповнений звуками, мелодіями та гармонією, тому традиційні методи навчання часто не можуть повністю задовольнити їхні потреби. У цьому контексті дистанційне навчання відкриває нові можливості для розвитку їхніх музикальних здібностей, але водночас ставить перед педагогами низку викликів.

З огляду на різноманітність форматів дистанційного навчання, важливо розуміти те, як кожен із них впливає на розвиток музично обдарованих дітей і яким чином їх можна ефективно використовувати. Основними форматами дистанційної освіти є синхронне та асинхронне навчання, кожен з яких має свої особливості, переваги та недоліки. Однак за правильного поєднання цих форматів можна досягти значних успіхів у розвитку музикальних здібностей дітей, зокрема їхнього почуття ритму.

Синхронний формат навчання передбачає одночасну взаємодію між педагогом і вихованцями в реальному часі, що створює ефект присутності, попри фізичну віддаленість. Цей формат має важливе значення для музично обдарованих дітей, оскільки він дозволяє їм відчувати підтримку та зворотний зв'язок від педагога миттєво, що надзвичайно важливо для їхньої мотивації та впевненості у власних силах. У рамках синхронного навчання, діти можуть брати участь у спільних ритмічних вправах, які не лише розвивають їхні му-

зикальні здібності, а й сприяють їхній соціалізації. Колективне виконання музичних вправ, навіть в умовах дистанційного навчання, допомагає дітям відчувати єдність з однолітками, що є важливим елементом їхнього емоційного та психологічного розвитку.

Педагоги, які працюють з музично обдарованими дітьми в синхронному режимі, мають можливість оперативно реагувати на будь-які труднощі, що виникають у процесі навчання, коригувати помилки та направляти дітей на правильний шлях виконання завдань [3]. Це особливо важливо під час роботи з дітьми старшого дошкільного віку, оскільки в цьому віці вони потребують чітких вказівок і постійного наставництва, а батьки не можуть допомогти через низку об'єктивних обставин.

Разом із тим, ефективність синхронного навчання залежить від того, наскільки добре організовано заняття. Важливо забезпечити структурованість занять, використання різноманітних методик і підтримання інтересу дітей до освітнього процесу, що особливо важливо в умовах дистанційного формату [2].

Асинхронний формат навчання надає дітям більше свободи у виборі темпу виконання завдань, що дає їм змогу глибше занурюватися в процес навчання та розвивати свої музикальні здібності на власний розсуд. Для музично обдарованих дітей це є суттєвою перевагою, оскільки вони можуть повертатися до виконання завдань стільки разів, скільки необхідно для досягнення ідеального результату. Асинхронне навчання також дозволяє дітям експериментувати, досліджувати різні аспекти музичних творів, розвивати творчий підхід і знаходити власний стиль виконання. Окрім того, воно є дуже зручним для батьків вихованців, оскільки не вимагає жодної прив'язки до розкладу занять.

Однак асинхронний формат вимагає від педагога створення чітко структурованих завдань, які б включали покрокові інструкції та пояснення, що саме від дитини вимагається на кожному етапі навчання. Такий підхід сприяє розвитку самостійності в дітей, водночас вимагаючи від їхніх батьків уміння планувати свій час і організовувати освітній процес без присутності педагога.

Батьки відіграють важливу роль в асинхронному форматі навчання, оскільки саме вони можуть забезпечити необхідну підтримку та мотивацію для дитини. Участь батьків в освітньому процесі допомагає створити сприятливе середовище для розвитку музикальних здібностей дитини, забезпечуючи емоційний комфорт і впевненість у власних силах. Також батьки можуть брати участь у виконанні завдань разом із дітьми, що сприяє зміцненню родинних зв'язків і підвищує якість навчання.

Попри те, що кожен із форматів навчання має свої особливості, найефективнішим підходом є їхнє поєднання [8]. Змішане навчання, яке містить

елементи синхронного та асинхронного форматів, дозволяє максимально використовувати переваги кожного з них, забезпечуючи гнучкість і ефективність освітнього процесу [7]. Таке навчання дає змогу музично обдарованим дітям розвивати власні здібності в умовах, що відповідають їхнім індивідуальним потребам і особливостям.

Розвиток почуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку є надзвичайно важливим аспектом їхньої музичної освіти, особливо в умовах дистанційного навчання. Почуття ритму є основою музичної грамотності, яка впливає на загальний музичний розвиток дитини, її здатність виконувати музичні твори, а також на формування інших важливих навичок, таких, як координація, увага та емоційна чутливість. Наведемо декілька практичних рекомендацій, які допоможуть педагогам закладів дошкільної освіти і батькам ефективно сприяти розвитку ритмічного відчуття музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку, використовуючи можливості дистанційного навчання:

1. Створення комфортного навчального середовища

Комфортне освітнє середовище є основою для ефективного розвитку музикальних здібностей у дітей [6]. В умовах дистанційного навчання, де дитина працює вдома, надзвичайно важливо створити спеціальний простір, де вона може зосередитися на заняттях. Такий простір має бути затишним, без зайвих відволікаючих чинників, з достатнім освітленням і доступом до необхідних ресурсів [8].

– *Організація навчального простору.* Вдома має бути виділене окреме місце чи кімната, де дитина може займатися музикою. Важливо, щоб у цьому просторі були елементарні дитячі музичні інструменти (барабан, клавесин, ксилофон, кастаньети, металофон тощо). Окрім того, дитина повинна мати доступ до технічного обладнання для дистанційного навчання (комп'ютер, навушники та мікрофон тощо).

– *Зручність і доступність.* Батьки мають подбати про те, щоб усі інструменти та матеріали були легкодоступними для дитини, і вона могла швидко переходити від одного виду діяльності до іншого без зайвих труднощів. Зручність роботи з технікою також є важливим фактором, тому батьки мають забезпечити належне підключення до інтернету та налаштувати необхідні додатки.

2. Використання сучасних цифрових ресурсів

Сучасні цифрові ресурси пропонують широкі можливості для розвитку музикальних здібностей і можуть бути особливо корисними в роботі з музично обдарованими дітьми старшого дошкільного віку [4]. Використання таких різноманітних інструментів, як мобільні додатки, онлайн-платформи та відеозаняття, дає змогу

зробити навчання інтерактивним і цікавим для дитини [5].

– *Додатки для розвитку ритму.* Наразі існує безліч додатків, які допомагають дітям розвивати почуття ритму через інтерактивні ігри та завдання. Наприклад, такі додатки, як Rhythm Cat чи Groovy Music, надають дітям можливість розвивати почуття ритму у веселій ігровій формі, що стимулює їхній інтерес до навчання.

– *Онлайн-платформи.* Платформи на кшталт QuaverMusic або Soundtrap дають користувачам змогу створювати власні музичні композиції, експериментувати з ритмом і мелодією. Це розвиває їхній творчий потенціал і дозволяє відчувати себе справжніми композиторами.

– *Відеоуроки та підказки.* Окрім інтерактивних додатків, варто використовувати відеоуроки, де професійні музиканти демонструють різні техніки ритмічної гри. Важливо підбирати відео відповідно до вікової категорії та рівня підготовки дитини, щоб завдання були зрозумілими і сильними.

3. Чітка планування занять

Чітка структура та послідовність завдань є критично важливими для успішного навчання, особливо в умовах дистанційної взаємодії, де дитина може відчувати себе менш організованою через відсутність фізичної присутності педагога [9].

– *Планування занять.* Педагоги мають ретельно планувати заняття, поділяючи їх на окремі етапи, кожен з яких має чітку мету та завдання. Наприклад, заняття можна розділити на вступну частину (привітання, вправи на концентрацію уваги та зосередженості в дітей), основну частину (де виконуються різноманітні вправи на розвиток почуття ритму) і заключну частину (підбирання підсумків і рефлексія).

– *Інструкції та пояснення.* Важливо, щоб кожен етап заняття супроводжувався чіткими інструкціями. Педагог може використовувати відео- чи аудіозаписи, де пояснюється, як правильно виконувати завдання, а також надсилати додаткові дидактичні матеріали для самостійної роботи. Це допоможе дитині зрозуміти чого саме від неї очікують і уникнути непорозумінь.

4. Підтримка мотивації

Мотивація є ключовим чинником успішного навчання, особливо у випадку з музично обдарованими дітьми старшого дошкільного віку, для яких важливо відчувати задоволення від процесу і результату навчання [6].

– *Позитивне підкріплення.* Регулярне підкріплення успіхів дитини, навіть найменших, є надзвичайно важливим. Педагоги та батьки мають хвалити дитину за її зусилля, підтримувати її інтерес до музики і мотивувати до подальшого розвитку. Наприклад, після кожного виконаного завдання дитина може отримувати невеликі

віртуальні нагороди, які стимулюватимуть її до подальших досягнень.

– *Інтерактивні виклики.* Педагоги можуть організувати інтерактивні музичні виклики, де діти змагаються між собою в ігровій формі. Це може бути виконання ритмічних вправ на швидкість або точність, що створює дух змагання і додатково мотивує дітей.

5. Індивідуальний підхід

Кожна дитина унікальна і має свої особливості, які варто враховувати при організації освітнього процесу. Індивідуальний підхід дає змогу максимально ефективно використовувати потенціал дитини та забезпечувати відповідний рівень складності завдань.

– *Адаптація завдань.* Завдання мають бути адаптовані відповідно до рівня підготовки та темпу навчання дитини. Педагогам варто враховувати сильні та слабкі сторони кожної дитини, пропонуючи їй завдання, які будуть викликати інтерес і водночас стимулюватимуть до розвитку нових навичок.

– *Гнучкість у підходах.* Дистанційне навчання надає можливість гнучко підходити до організації занять. Педагоги можуть створювати індивідуальні плани навчання, які враховують темп роботи кожної дитини, її інтереси та вподобання. Це допомагає дітям розвиватися в зручному для них режимі і зберігати високу мотивацію до навчання.

6. Постійний зворотний зв'язок

Зворотний зв'язок від педагога є надзвичайно важливим для розвитку музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку. Вони мають знати, що їхні зусилля цінуються і їхній прогрес помічається.

– *Регулярний контакт із дітьми.* В умовах дистанційної взаємодії важливо підтримувати регулярний контакт із вихованцями через відеоконференції, різноманітні месенджери та чати. Педагоги мають давати дітям та їхнім батькам конструктивний зворотний зв'язок, підкреслюючи, що вони роблять правильно, а над чим ще варто попрацювати.

– *Докладний аналіз.* Педагоги чи батьки можуть записувати відео чи аудіо з виконанням завдань дитиною і разом із нею аналізувати їх, обговорюючи те, де були допущені помилки і як їх можна уникнути наступного разу. Такий підхід сприяє глибшому розумінню процесу та розвитку музичних навичок.

Ці практичні рекомендації допоможуть створити ефективну систему дистанційного навчання, яка сприятиме розвитку почуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку, забезпечуючи їм комфортні умови для творчого зростання.

Практична інтерактивна вправа «Ритмічний калейдоскоп»

Вправа спрямована на розвиток почуття ритму, координації рухів, слухового сприйняття та творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку. Ця вправа поєднує музичну активність із руховими елементами, що дає змогу дитині інтегрувати ритмічні малюнки в рухи, що підвищує рівень її музичної грамотності та розвиває креативність.

Для виконання цієї інтерактивної вправи знадобляться такі матеріали:

– *відеозапис із музичним супроводом.* Відео має включати музичні уривки з чіткими ритмічними малюнками, які можна використовувати для гри на інструментах і виконання рухів. Підберіть твори різноманітних жанрів музики, щоб вправа була цікавою та різнобічною;

– *аудіотреки з різними ритмічними малюнками.* Створіть або підберіть три аудіотреки, які мають різну швидкість (повільний, середній і швидкий темп). Це дасть змогу дитині працювати з різними рівнями складності та розвивати здатність швидко адаптуватися до змін ритму;

– *ударні інструменти.* Використовуйте барабани, маракаси, тамбурини чи то інші ударні інструменти. Якщо спеціальних інструментів немає, то підійдуть імпровізовані з того, що завжди є вдома під рукою: пластикові контейнери, каструлі, ложки, поліетиленові пакети, коробки з під цукерок, олівці та інші предмети, з яких можна «витягти» звук;

– *простір для руху.* Забезпечте дитині достатньо місця для вільного виконання танцювальних рухів.

Хід вправи

Підготовчий етап. Дитина сидить або стоїть перед комп'ютером або телевізором, де буде програватися відеозапис із музичним супроводом. Перед початком вправи варто пояснити дитині, що вона буде слухати музику та намагатися повторювати ритмічні малюнки, використовуючи ударний інструмент. Нагадайте їй як тримати інструмент і грати на ньому, щоб видобути з нього необхідний звук.

Розминка. Розпочніть із простих ритмічних вправ, щоб дитина звикла до інструменту та ритму. Наприклад, програйте повільний ритм і попросіть дитину повторити його на інструменті. Виконайте декілька ритмічних вправ без музичного супроводу, щоб дитина краще зрозуміла як відображати ритм.

Основна частина. Увімкніть перший аудіотрек у повільному темпі. Дитина слухає музику та намагається повторити ритмічний малюнок на інструменті.

Під час виконання вправи заохочуйте дитину спостерігати за змінами ритму і намагатися відтворити їх максимально точно.

Поступово переходьте до більш складних ритмів. Увімкніть другий аудіотрек із середнім

темпом і виконуйте ті самі дії. Підбадьоруйте дитину, підтримуючи її, якщо вона відчуває труднощі.

Після освоєння попереднього завдання увімкніть третій аудіотрек (у швидкому темпі). Запропонуйте дитині спробувати відобразити цей ритм, поєднуючи гру на інструменті з простими танцювальними рухами (наприклад, тупотіння ногами, «пружинка» чи кружляння навколо себе).

Ускладнення завдання. Коли дитина опанує базові ритмічні малюнки можна запропонувати їй придумати власний ритмічний малюнок. Це завдання дасть змогу дитині проявити свою креативність і випробувати себе в ролі композитора.

Додайте рухові елементи. Наприклад, ви можете разом із дитиною створити невеличку танцювальну композицію під її власний ритмічний малюнок. Заохочуйте дитину до створення рухів, які відповідають заданому ритму.

Заклучна частина. Після виконання основних завдань обговоріть з дитиною її враження від вправи. Запитайте її про те, що сподобалося найбільше, що викликало труднощі, що нового вона дізналася. Виконайте вправу ще раз, надаючи цього разу дитині більше свободи для творчого самовираження.

Результат. Виконання вправи «Ритмічний калейдоскоп» допомагає дитині розвинути:

- почуття ритму (дитина вчиться відчувати різні ритми і точно їх відтворювати);
- координацію рухів (поєднання музики з рухами сприяє розвитку координації та моторики);
- слухове сприйняття (дитина вчиться розпізнавати різні ритмічні малюнки й адаптувати свої дії відповідно до них);
- творчі здібності (вправа розвиває здатність дитини до творчого мислення і самовираження через музику і рух).

Ця вправа також допомагає дитині стати більш впевненою в проявах своїх музикальних здібностей, покращує її взаємодію з ритмом, що є важливою частиною музичного розвитку.

Дистанційне навчання, що є невіддільною частиною освітнього процесу закладів дошкільної освіти в умовах сучасних викликів, має як переваги (нові можливості), так і значні труднощі. Для музично обдарованих дошкільників, які потребують особливого підходу через свої унікальні здібності та чутливість до змін, дистанційне навчання може стати ефективним і результативним інструментом розвитку. Однак, щоб забезпечити успішний розвиток музикальних здібностей дітей, необхідно враховувати декілька ключових аспектів.

По-перше, індивідуальний підхід до кожної дитини є основою ефективного навчання, зокрема і під час дистанційної взаємодії. Музично обдаровані дошкільники мають різні рівні розвитку, інтереси та способи сприйняття музики. Важливо, щоб освітній процес був адаптований до їхніх особливих потреб. Це може включати створення

індивідуальних планів освітньо-виховного процесу, коригування темпу і складності завдань, а також урахування особистих уподобань у виборі музичних стилів та інструментів. Індивідуалізація навчання дає змогу дітям відчувати себе зрозумілими і підтриманими, що є важливим для їхнього психоемоційного комфорту та мотивації.

По-друге, створення комфортного освітнього середовища є надзвичайно важливою умовою для здійснення успішного дистанційного навчання. Воно включає забезпечення відповідного простору для занять, що дає дитині змогу зосередитися на навчанні без відволікань. Технологія GPON (Gigabit Passive Optical Network) уможливує користування інтернетом навіть у разі повної відсутності напруги в електромережах, а вдалий підбір технічних засобів (комп'ютери, вебкамери, мікрофони) та наявність елементарних дитячих музичних інструментів або то їх імпровізованих аналогів допомагають створити оптимальні умови для ефективної дистанційної взаємодії. Окрім того, необхідно організувати освітній простір так, щоб дитина відчувала себе комфортно й безпечно.

По-третє, використання сучасних цифрових ресурсів є невіддільною частиною дистанційного навчання. Інтернет пропонує широкий спектр інструментів і платформ, які можуть допомогти в розвитку музикальних здібностей. Від музичних додатків і онлайн-уроків до інтерактивних відео та платформ для створення музики – ці ресурси можуть надати дітям нові можливості для навчання і творчості. Важливо активно використовувати їх для того, щоб діти могли експериментувати з різними ритмами, створювати власні патерни та розвивати свою творчість.

По-четверте, забезпечення постійного зворотного зв'язку є надзвичайно важливим для успішного навчання під час дистанційної взаємодії. Музично обдаровані діти старшого дошкільного віку потребують регулярної оцінки своїх досягнень і коригування помилок. Педагоги закладів дошкільної освіти і батьки мають надавати конструктивний зворотний взаємозв'язок, відзначати досягнення дитини і допомагати їй усунювати труднощі. Регулярні коментарі та рекомендації допомагають дітям розуміти, що саме потрібно вдосконалювати для досягнення найкращих результатів.

В умовах дистанційного навчання, особливо для музично обдарованих дошкільників, важливо також забезпечити соціальну взаємодію. Спільні онлайн-заняття, групові проекти, різноманітні музичні конкурси можуть допомогти дітям відчувати себе частиною спільноти та забезпечити їм можливість взаємодіяти з однолітками. Це сприяє розвитку не лише музично-ритмічних навичок, а й соціальних компетенцій, що є важливим аспектом їхнього всебічного розвитку.

Попри численні виклики, які супроводжують дистанційне навчання, за правильного підходу воно може стати потужним засобом для розвитку музикальних здібностей обдарованих дошкільників. Створення комфортного та підтримувального освітнього середовища, використання сучасних технологій, індивідуальний підхід до кожної дитини та активний зворотний зв'язок забезпечать ефективний розвиток музичних навичок і дозволять дітям реалізувати свій потенціал навіть у складних умовах сьогодення [10].

Таким чином, дистанційне навчання, попри свою новизну та труднощі, може стати значним кроком вперед у розвитку музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку, якщо воно буде правильно організоване та адаптоване до їхніх потреб. Лише за допомогою комплексного підходу, ретельної уваги до деталей та постійної підтримки ми зможемо забезпечити успішний розвиток обдарованих дітей у будь-яких умовах.

Використані літературні джерела

1. Алієв А. М. Дистанційне навчання: технології та методики / А. М. Алієв. – Київ : Наукова думка, 2022. – 245 с.
2. Білодід В. І. Психологічні аспекти дистанційного навчання дітей з особливими потребами / В. І. Білодід. – Харків : Фоліо, 2023. – 198 с.
3. Герасименко Н. В. Музичне виховання в умовах дистанційного навчання: сучасний підхід / Н. В. Герасименко. – Львів : Світ, 2022. – 210 с.
4. Кравченко О. М. Методика музичної освіти в умовах цифрових технологій / О. М. Кравченко. – Одеса : Астропринт, 2023. – 260 с.
5. Левченко О. С. Технології онлайн-освіти: новітні тенденції та їх застосування / О. С. Левченко. – Київ : Київська академія, 2024. – 225 с.
6. Мартинюк О. В. Розвиток творчих здібностей у дітей дошкільного віку через дистанційне навчання / О. В. Мартинюк. – Чернівці : Грамота, 2023. – 180 с.
7. Нікітенко В. А. Інноваційні підходи до дистанційного навчання в музичній освіті / В. А. Нікітенко. – Дніпро : Дніпропетровське видавництво, 2022. – 215 с.
8. Рибак Ю. І. Проблеми та перспективи дистанційної музичної освіти / Ю. І. Рибак. – Суми : Сумські перспективи, 2023. – 190 с.
9. Сидоренко Т. В. Ефективність використання цифрових ресурсів у навчанні музичних здібностей / Т. В. Сидоренко. – Київ : Наукове видання, 2024. – 240 с.
10. Шевченко І. В. Використання сучасних інформаційних технологій у музичному навчанні / І. В. Шевченко. – Львів : Джерело, 2022. – 230 с.

References

1. Aliiev, A. M. (2022). Dystantsiine navchannia: tekhnolohii ta metodyky [Distance learning: technologies and methods]. Kyiv, 245 p. [in Ukrainian].
2. Bilodid, V. I. (2023). Psykholohichni aspekty dystantsiinoho navchannia ditei z osoblyvymy potrebamy

[Psychological aspects of distance learning of children with special needs]. Kharkiv, 198 p. [in Ukrainian].

3. Herasymenko, N. V. (2022). Muzychne vykhovannia v umovakh dystantsiinoho navchannia: suchasnyi pidkhid [Musical education in the conditions of distance learning: a modern approach]. Lviv, 210 p. [in Ukrainian].

4. Kravchenko, O. M. (2023). Metodyka muzychnoi osvity v umovakh tsyfrovyykh tekhnolohii [Methodology of musical education in the conditions of digital technologies]. Odesa, 260 p. [in Ukrainian].

5. Levchenko, O. S. (2024). Tekhnolohii onlain-osvity: novitni tendentsii ta yikh zastosuvannia [Technologies of online education: the latest trends and their application]. Kyiv, 225 p. [in Ukrainian].

6. Martyniuk, O. V. (2023). Rozvytok tvorchykh zdibnostei u ditei doshkilnogo viku cherez dystantsiine navchannia [Development of creative abilities in preschool children through distance learning]. Chernivtsi, 180 p. [in Ukrainian].

7. Nikitenko, V. A. (2022). Innovatsiini pidkhody do dystantsiinoho navchannia v muzychnii osviti [Innovative approaches to distance learning in music education]. Dnipro, 215 p. [in Ukrainian].

8. Rybak, Yu. I. (2023). Problemy ta perspektyvy dystantsiinoy muzychnoi osvity [Problems and prospects of distance music education]. Sumy, 190 p. [in Ukrainian].

9. Sydorenko, T. V. (2024). Efektyvnist vykorystannia tsyfrovyykh resursiv u navchanni muzychnykh zdibnostei [Effectiveness of using digital resources in teaching musical abilities]. Kyiv, 240 p. [in Ukrainian].

10. Shevchenko, I. V. (2022). Vykorystannia suchasnykh informatsiinykh tekhnolohii u muzychnomu navchanni [Use of modern information technologies in musical education]. Lviv, 230 p. [in Ukrainian].

Yaroshenko Inna, Music Director of Institution of Pre-school Education “Daisy” of the Village Council of Glevakha, Postgraduate Student of the Institute of the Gifted Child of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

DEVELOPMENT OF RHYTHM SENSE IN MUSICALLY GIFTED OLDER PRESCHOOL CHILDREN IN THE CONTEXT OF DISTANCE LEARNING

Summary.

In the face of social and global challenges in recent years, brought about by the COVID-19 pandemic and the full-scale invasion of Russia, the importance of distance learning in preschool educational institutions has gained increasing significance. Digital technologies offer various learning platforms, video materials, and interactive games that can be adapted to the needs of preschoolers. This facilitates the development of different aspects of learning using modern multimedia tools.

The purpose of this article is to review the main issues and prospects for the development of rhythm sense in musically gifted older preschool children in the context of online interaction.

Special attention is given to the methods of forming musical and rhythmic perception in gifted preschoolers, which contributes to the harmonious development of their musical ear and creative potential.

Key aspects of both synchronous and asynchronous distance learning formats are considered. In particular, the impact of these formats on the musical development of preschoolers is analyzed, considering their emotional state, level of engagement, and ability to work independently.

In addition, significant attention is paid to the integration of digital tools into the educational process of modern preschool institutions, allowing for the creation of more engaging and meaningful interactive tasks for the development of children's musical abilities.

The article also provides practical advice for preschool educators and parents on how to best organize the process of distance learning to develop rhythm sense in musically

gifted children. The importance of involving parents in the educational process is separately emphasized, as their support is a necessary component for the successful development of the child's musical talent.

Furthermore, the article includes a detailed description of an interactive exercise aimed at developing musical-rhythmic hearing and memory in older preschool children using modern tools of the digital educational environment. The proposed exercise can be used both during distance learning sessions and in a close family setting at home.

Keywords: *distance learning; safe educational environment; musically gifted children; sense of rhythm; synchronous learning; asynchronous learning; digital learning; musical abilities; interactive exercises; creative potential; children's motivation; auditory perception; coordination of movements; digital resources in education; online music education.*

Стаття надійшла до редакції 30 серпня 2024 року